

Pr Karmen Joller
Sotsiaalminister
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

He Jürgen Ligi
Rahandusminister
Rahandusministeerium
info@fin.ee

21.5.2026

Lähis-Ida kriisiga tingitud riigiabi kavadest (*METSAF*¹) ravimitega varustamise elutähtsate teenuste osutajatele

Austatud ministrid

Kirjutan Teile Eesti Ravimihulgimüüjate Liidust (ERHL).

Euroopa Komisjon võttis 29.4.2026 vastu riigiabi ajutise raamistiku, et toetada Lähis-Ida kriisist ja sellega seotud kütuse-energiahindade tõusust mõjutatud elutähtsaid sektoreid.

Komisjon hindab, et alates 2026. a veebruarist on olukord Iraanis ja piirkonnas laiemalt halvenenud ning Hormuzi väina *de facto* sulgemine on toonud kaasa nafta, gaasi ja väetiste ülemaailmsete hindade märkimisväärsse tõusu. Kriisi majanduslikud tagajärjed ohustavad Euroopa Liitu. Energiahinnad EL-s tõusevad, samal ajal kui kaubandushäired muudavad tarneahelad aeglasemaks. Alates 27.2.2026 on toornafta hinnad olnud volatiilsed ning tõusnud rohkem kui 50%. Diislikütuse hinnad olid EL-s 2026. aasta märtsis ligikaudu 21% kõrgemad kui 2025. aasta märtsis. Komisjon hindab nende sündmuste mõju EL energiajulgeolekule ja -hindadele, tarneahelatele ja kodanike ohutuse suhtes murettekitavaks ning näeb märkimisväärselt ohtu hindade jätkuvaks tõusuks.

Samuti rõhutab Komisjon, et kui nii kõrge kütusehind jääb püsima ja kulusid ei kanta üle tarneahelasse, väheneb EL-i transpordisektori kütustele tuginevate ettevõtjate kasumlikkus märkimisväärselt. Komisjoni hinnangul on autoveoettevõtjate marginaal sageli umbes 2-3% ning hinnanguliselt **võib kütusehinna tõus mõnes EL riigis tähendada tegevuskulude suurenemist rohkem kui 7% kuna kütus moodustab ligikaudu 30% kaubaveoettevõtjate tegevuskuludest**. Komisjoni sõnul avaldab kütusehindade järsk tõus maanteetranspordile negatiivset mõju, paljastades ja võimendades sektori nõrkusi – nimelt sõltuvust diislikütusest ja väikeseid marginaale. Komisjon järeldeb, et

¹ **METSAF** - *The Middle East Crisis Temporary State Aid Framework (METSAF)*: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/metsaf_en C/2026/2593. Komisjoni teatis– Lähis-Ida kriisi riigiabi ajutine raamistik. ELT, C, C/2026/2593, 5.5.2026, ELI. <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2026/2593/oj>

selline kütusehindade tase viiks paljud ettevõtjad kahjumisse, mis võib omakorda põhjustada kõikjal EL-s häireid tarneahelates ja ühendustes.

Kütusekulude järsk ja püsiv suurenemine ei põhjusta mitte ainult lühiajalisi finantsprobleeme, vaid võib kaasa tuua ka mahtude püsiva vähenemise, turult lahkumise ja konsolideerumise, mis nõrgestab konkurentsi ja vastupidavust. Samal ajal vähendab piiratud kulude edasikandumine ja vähenenud nõudlus kasumlikkust veelgi, millega kaasneb sektori suurus ja dünaamilisuse ning vajalike energiatõhususe investeeringute vähenemise oht.

Nende probleemide ja riskide leevendamiseks, arvestades Lähis-Ida kriisiga seotud turuhäireid, täiendas Komisjon riigiabi reegleid ajutiste lisavõimalustega. Nende toel saaks EL riigid tegeleda kriisist tingitud ootamatu, äkilise ja märkimisväärse kulude suurenemisega, mis võib põhjustada majandustegevuse katkemise maismaatranspordi sektoris, ning kaitsta ja taastada ühendusi EL kodanike ja ettevõtjate jaoks ning säilitada tarneahelate terviklikkust ja head toimimist.

Maanteedtranspordi sektoris nimetab Komisjon abiväärilise eesmärgina eraldi elutähtsate teenuste kaitse. Nende hulka loeb Komisjon sellised avalikud ja üldist majandushuvi pakkuvad teenused, mille eesmärk on rahuldada põhilised ühendusvajadused kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning tagada esmatarbekaupade, nt ravimid ja meditsiiniseadmed, varustuskindlus.

Selleks lubab Komisjon muuhulgas pakkuda ettevõtetele abi, mis katab kuni 70% (erijuhul kuni 100%) kütuse lisakuludest, mis tulenevad Lähis-Ida kriisist, kui kütuse asjaomase turu võrdlushind on kõrgem kohaldatavast varasemast võrdlushinnast. Abi on lubatud perioodiks 1.3.2026 – 31.12.2026. Abi on lubatud anda nii otsetoetuste, maksu- või maksesoodustuste vormis või muus vormis nagu garantiid, laenud ja omakapital.

Vastavalt Eesti Statistikaamet ja Eurostati andmetele on diislikütuse hinnatõus Eestis olnud järsk nii aastases kui viimaste kuude võrdluses. Perioodil märts 2026 – aprill 2026 võrdluses kasvas hind hüppeliselt +26,8% viies Eesti EL hinnatõusu edetabelis 3. kohale. Märtsis 2026 ületas diislikütuse hind Eesti tanklates esimest korda ajaloos 2 euro piiri kütuseliitri eest. Peamiseks kütusehindade kiire kasvu põhjuseks tuuakse ka Eestis pingelist geopoliitilist olukorda seoses Iraani kriisiga.²

Eesti ravimihindluste reeglistik ei võimalda kanda tarneahela kesksel, sh hulgimüügi tasandil, järskte tegevuskulude muutusi üle teenusehindadesse. Riiklikult reguleeritud juurdehindluste piirmäärad on püsinud samal tasemel üle 20 aasta. Samal perioodil on oluliselt kasvanud üldine elukallidus, sellesse on mahtunud kõik viimaste aastakümnete olulisemad ülemaailmsed ja siseriiklikud kriisid. Samuti on ravimitega varustamine ja meie liikmesettevõtted tunnistanud elutähtsa teenuse osutajateks koos sellega kaasnevate lisakohustustega.

² <https://stat.ee/et/uudised/marts-i-tarbijahinnaindeksit-mojutas-kutuste-kallinemine>
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260421-1>
<https://www.err.ee/1609973439/piltuudis-diislikutuse-liitrihind-kerkis-ule-kahe-euro-piiri>

ERHL liikmeskonda kuuluvadki ka need Eestis tegutsevad ravimihulgimüügi ettevõtted, kelle riik määras 2026. aasta alguses ravimitega varustamise elutähtsa teenuse osutajaks. Maanteetranspordi kasutades varustavad meie ettevõtted ravimite, meditsiiniseadmete ja tervisetoodetega Eesti apteekide kaudu kogu meie riigi elanikkonda. Ühtlasi on ettevõtted varustajaks ja partneriks meie riigi tervishoiuteenuste osutajatele, sealhulgas tervisesektori elutähtsate teenuste osutajad.

Lähtudes eeltoodut palume riigi tuge ja sissevaadet kavadele toetada maanteetranspordi sektoris tegutsevaid ravimitega varustamise elutähtsa teenuse osutajaid seoses Lähis-Ida kriisist tingitud kütusehindade hüppelise tõusu ning Euroopa Komisjoni poolt selle leevendamiseks lubatavate täiendavate ajutise riigiabi meetmetega.

Lugupidamisega

Teet Torgo
tegevjuht